

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історії, археології, інформаційної та
архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Галузь знань: Сільське, лісове, рибне, господарство та ветеринарна медицина Спеціальність: Н1 «Агрономія» Освітньо-професійна програма: «Агрономія»
Викладач	БАРАБАШ Вікторія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи
Контактний тел.	+38(066) 649-24-24
Е-mail:	viktoria-k67@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Обов'язкова дисципліна професійної підготовки, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 3, годин – 90, зокрема лекції – 28 години, практичні заняття – 14 годин, самостійна робота – 48 годин. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська Рік викладання – 2025/2026
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua ; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber за домовленістю.
Пререквізити	Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна «Педагогіка вищої та фахової передвищої освіти» вивчається після засвоєння освітніх компонентів «Філософія», «Методика наукових досліджень».

1. Мета і завдання дисципліни

Мета – сформувати у здобувачів освіти цілісне уявлення про теоретичні засади, принципи, методи й особливості організації освітнього процесу у закладах вищої та фахової передвищої освіти, розвинути педагогічну компетентність, готовність до викладацької діяльності, здатність планувати, здійснювати й удосконалювати навчання відповідно до сучасних вимог та стандартів.

Завдання:

- поглиблення, розширення, інтеграція знань з педагогіки, педагогічної майстерності, навчально-виховних технологій;
- поглиблення знань щодо перспектив розвитку ступеневої вищої школи й освіти в умовах незалежної України;
- поглиблення знань щодо вітчизняних, європейських та міжнародних тенденцій підготовки фахівців різних освітніх рівнів (рамки кваліфікації), організації професійної післядипломної освіти та освіти впродовж життя у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування;
- практичне опанування сучасними формами й методами організації навчального і виховного процесів у закладах вищої освіти I-IV рівня акредитації;
- виховання в аспірантів особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання ролі викладача, прагнення постійно займатися самонавчанням, саморозвитком, самовдосконаленням;
- формування власного стилю науково-педагогічної діяльності та професійного спілкування.

2. Результати навчання

Вивчення курсу спрямоване на формування таких **компетентностей**

Спеціальні компетентності:

СК 8. Здатність до розробки та викладання навчальних дисциплін у закладах вищої та фахової перед вищої освіти

Програмні результати навчання

РН 10. Здійснювати ефективне управління персоналом і ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об'єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів.

Соціальні навички (soft-skills):

Здатність здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал.

Здатність бути критичним та самокритичним. Здатність критично сприймати та аналізувати чужі думки й ідеї, шукати власні шляхи розв'язання проблеми.

Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність).

Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до:

Положення про організацію освітнього процесу http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/The_provisions_of_company_profile.pdf; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО <http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/vibir.pdf>; Кодексу академічної

4. Програма навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки вищої школи			
Тема 1. Місце і роль педагогічної науки в системі соціально-економічного розвитку України.	2		4
Тема 2. Система вищої освіти в Україні.	2		4
Тема 3. Тенденції розвитку фахової передвищої освіти в сучасних умовах.	2	2	4
Тема 4. Освіта впродовж життя як умова професійного зростання	2	2	4
Тема 5. Психологічні особливості, типологія студентів і формування студентського колективу.	4	2	4
Тема 6. Науково-педагогічна діяльність викладача вищої школи.	2	2	4
Змістовий модуль 2. Основи дидактики вищої школи			
Тема 7. Теорія навчання у закладах вищої освіти. Сутність процесу навчання у ЗВО.	2	2	4
Тема 8. Сучасні технології навчання у закладах вищої освіти	2	2	5
Тема 9. Психолого-педагогічні аспекти мотивації студентів до навчання.	4		5
Тема 10. Дидактичні основи семінарських, практичних, лабораторних, індивідуальних та інших форм занять.	2		5
Тема 11. Основи педагогічного контролю та моніторингу якості освітнього процесу у вищій школі.	2		4
Тема 12. Виховна робота у закладах вищої освіти.	2		5
Усього	28	14	58

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, рубіжний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: залік.

Рубіжний контроль успішності здобувачів вищої освіти проводиться під час проведення всіх видів аудиторних занять з усіх дисциплін в середині семестру та за тиждень до закінчення семестру.

Максимально загальна кількість балів, виділених для оцінки результатів під час одного рубіжного контролю робочою програмою навчальної дисципліни, при семестровому підсумковому контролі: у формі заліку – складає 50 балів; у формі екзамену – складає 30 балів.

Семестровий залік проводиться на останньому занятті, до початку заліково-екзаменаційної сесії. Оцінка здобувачам вищої освіти вище 60 балів може виставлятися без виконання ними підсумкової залікової роботи. В такому разі виставлення оцінки підсумкового семестрового контролю не передбачає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти на заліку. У разі, якщо сума рейтингових балів менша ніж 60, але виконані умови допуску до семестрового контролю, здобувач вищої освіти виконує на останньому за розкладом занятті

залікову контрольну роботу. За бажанням, здобувач вищої освіти має право на виконання залікової контрольної роботи з метою підвищення кількості балів, які були набрані ним протягом семестру.

Рівень знань здобувачів вищої освіти за національною шкалою відповідає таким критеріям:

«відмінно» – здобувач вищої освіти досконало засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповіді, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«добре» – здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано викладає його, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

«задовільно» – здобувач вищої освіти, в основному, володіє теоретичними знаннями з навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«незадовільно» – здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, наукове мислення відсутнє, практичні навички не сформовані.

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання в Україні та ЦНТУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка		
		За національною системою (екзамен, диф. залік, курс. проект, курс. робота, практика)	За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	Зараховано	90–100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	Зараховано	82–89
C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок			74–81
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	Зараховано	64–73
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії			60–63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2 (незадовільно)	Незараховано	35–59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота			1–34

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів визначені **Положенням про**

організацію освітнього процесу в ЦНТУ <https://kntu.kr.ua/file/content/424/polozhennia-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-v-tsntu.pdf>.

6. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#>.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#>.
3. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні» від 3 грудня 1999 р. № 1273-XIV // Організація роботи з іноземними студентами і розвиток міжнародного співробітництва в освіті України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1273-14#>.
4. Міністерство освіти і науки України. Лист № 1/9-650 (2018, жовт. 23) керівникам закладів вищої освіти «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти». URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/124272_124272.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 червня 2021 р. № 673 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України». https://zakonodavstvo.com/download/postanova-vid-cherhvnya-2021-673-pro-2021-90934.html#google_vignette.
6. Проект Закону України про академічну доброчесність. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/>
7. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років. URL: <http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
8. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-p#Text>
9. Про затвердження Положення про державний вищий заклад освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 р. № 1074. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1074-96-n#Text>
10. Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту): Постанова Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/65-98-p#Text>
11. Про наукову і науково-технічну діяльність: закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#>.
12. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти. Лист керівникам закладів вищої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>

Основна література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. Ред. Фінікова Т. В., Артюхова А. Є. Київ: Таксон. 2016. 234 с.
2. Бех І. Д. Патріотизм як цінність. 7 наукових позицій у національно-патріотичному вихованні. *Управління освітою*. 2018. № 6, С. 7–12.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: *підручник для студ. вищ. навч. закл.* 3-тє вид., випр. Київ: Академвидав, 2015. 304 с.
4. Дуткевич Т. Загальна психологія. Теоретичний курс. Київ : Видавництво «Центр навчальної літератури», 2019. 388 с.
5. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України / гол. ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
6. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та

етика викладача вищої школи: *підручник* / За ред. проф. І. В. Зайченка. Київ : Ліра-К, 2017. 484 с.

7. Карпенко О., Прокопів Л. Вища освіта у контексті євроінтеграції: *навч.-метод. посіб.* Дрогобич, 2019. 148 с.

8. Колобич О. П. Загальна психологія. Навч.-метод. посіб. Львів, 2018. 172 с.

9. Мариновська О.Я. Педагогічна інноватика & Менеджмент інновацій: *навч.-метод. посіб.* Івано-Франківськ: Місто НВ, 2019. 504 с.

10. Мітіна С. В. Психологія особистості: *навч.-метод. посіб.* Київ : Ліра, 2020. 274 с.

11. Москалець В. П. Загальна психологія: *підручн.* Київ : Ліра, 2020. 564 с.

12. Освіта в умовах воєнного стану. URL: <https://eo.gov.ua/osvita-v-umovakh-voiennoho-stanu/2022/04/11/>.

13. Прокопів Л. М. Сидорук О.М. Використання інноваційних технологій навчання як ефективної комунікації в освітньому процесі закладу вищої освіти. *Освітні обрії*. 2020. №1(15). С. 75–79.

14. Прищак, М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: *курс лекцій*. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.

15. Сікорський П.І. Нова педагогіка. Львівська політехніка. Львів 2021. 540 с.

16. Стинська В., Прокопів Л. Технології формування лідера у процесі професійної підготовки викладача ЗВО. *Освітні обрії*. 2021. 1(52). С. 115-118.

Додаткова

1. Барабаш В. А., Глебова Л. В., Мехеда А. М. Науково-дослідницька діяльність у процесі формування професійної компетентності студентів-інформаційників. *Соціум. Документ. Комунікація*: зб. наук. праць. Серія: Історичні науки. Переяслав-Хмельницький: ФОП Домбровська Я.М. 2020. Вип. 10. С.216 – 240. <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10409>

2. Барабаш В. А. Громадянська культура майбутнього фахівця в контексті формування громадянського суспільства. *Наукові записки КДПУ імені В. Винниченка*. Сер. : Пед. науки: зб. наук. праць. Вип. 135. Кіровоград : Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка 2015. С. 53–56.

3. Барабаш В. А., Глебова Л. В. Формування громадянської активності студентів у процесі викладання соціально-гуманітарних дисциплін. *Соціум. Документ. Комунікація: збірник наукових статей*. Вип.5. Серія «Історичні науки». Переяслав-Хмельницький, 2018. 360 с. http://nbuv.gov.ua/UJRN/colscart_2018_5_3.

4. Барабаш В. А., Глебова Л. В. Інформаційні ресурси бібліотеки закладу вищої освіти як джерело розвитку інтелектуального та духовного потенціалу студентів. *Соціум. Документ. Комунікація*: збірник наукових праць. Серія «Історичні науки». Переяслав-Хмельницький: ФОП Домбровська Я. М., 2019. Вип.6/2 (Спецвипуск). С.11–28. DOI:<https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=15532767756050326344&btnI=1&hl=uk>

5. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: *Навч. посіб.* 3-те вид., доопрац. і доп. К.: Знання, 2008. 566 с.

6. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С.Б. Соціальна психологія. Київ: 2020. 243 с.

7. Мітіна С. В. Психологія особистості: навч.-метод. посіб. Київ : Ліра, 2020. 274 с.

8. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник: *Навч. посіб.*, 4-те вид., випр. і доп. – К.: Каравела, 2020.

9. Професійна освіта: андрагогічний підхід: *монографія* /за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид. О. О. Євенок. 2018. 452 с.

10. Роменец В., Маноха І. Історія психології ХХ століття. Київ : Видавництво Либідь, 2017. 1056 с.

11. Руденко Л. А. Основи психології та педагогіки : *навч. посібник*. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 146 с.

12. Савчин М. Загальна психологія: *Підруч.* Київ : Видавництво: ВЦ «Академія», 2020.

344 с.

12. Терещук, В. І., Ільченко, А. М., & Семенишина, І. В. Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти. *Академічні візії*, 2023, № 16. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/157>.

13. Фіцула М.М. Педагогіка. URL: <http://bookstore.net.ua/moreinfo.php?Bookid=9>

14. Kelly A. Measuring competition and competitiveness. *Dynamic Management and Leadership in Education*. 2021. P. 218-224. doi: 10.4324/9781003217220-22

15. Mytsenko Valerii, Barabash Viktoriia, Bondarenko Anna. Formation of Soft Skills Among Future Specialists in Information, Library and Archival Affairs. *Наукові записки / Ред. кол. В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. Випуск 199. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2021. 261 с. С. 82–87. URL: <https://pednauk.cuspu.edu.ua>.*

16. MYTSENKO Valerii, BARABASH Viktoriia GLEBOVA Lyudmila. Educational potential of the activities of information institutions during the war period. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2023. Випуск 208. С. 79–86. DOI:10.36550/2415-7988-2023-1-207-79-86.

Інформаційні ресурси

1. Освіта UA. URL: <https://osvita.ua/>
2. 5. В.О. Сухомлинський. URL: <https://sukhomlynsky.com/ua>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського. URL: <https://dnpb.gov.ua>.
4. Електронна бібліотека – підручники. URL: <http://www.info-library.com.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Наукова періодика України. Сайт електронних видань вищих навчальних закладів і наукових установ України. URL: <http://journals.uran.ua>
7. Національна академія педагогічних наук України <https://naps.gov.ua/>
8. Сервіси та інформаційні ресурси. Педагогіка вищої школи. URL: www.kspu.edu/Information/services.aspx
9. Higher Education Pedagogies ISSN: (Print) (Online) Journal homepage. URL: <https://www.tandfonline.com/loi/rhep20>

Рекомендовані джерела неформальної освіти

1. Небайдужі: базові емоційні потреби та соціальна взаємодія https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+NI101+2023_T2
2. Стрес-менеджмент для освітян https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CARITAS+STRESS101+2023_T2
3. Академічна доброчесність: Онлайн-курс для викладачів https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+AI101+2021_T2
4. Критичне мислення для освітян https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CZ+CTFT101+2017_T

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи. Протокол №1 від «29» серпня 2025 р.